

ABSTRAKT

Hlavním tématem této práce je analýza prvních vět novinových článků, a to z hlediska jejich aktuálního členění, které je v češtině vyjádřeno především slovosledem. Ten se v závislosti se stoupající výpovědní dynamičností slov ve větě, může měnit z objektivního, kdy nová informace následuje za informací známou, na subjektivní, kdy je toto pořadí opačné. Věta: *Skupina ČEZ loni vykázala rekordní zisk 52 miliard korun*, tak v tomto obráceném slovosledu zní: *Rekordní zisk 52 miliard korun vykázala loni skupina ČEZ*.

V předložené práci tyto změny popisujeme, určujeme množiny případů, kde se modifikace objevuje, a snažíme se ukázat, jaká jsou pravidla pro toto užití. Věta v případě subjektivního slovosledu začíná například předmětem, příslovečným určením času, místa či podmínky. Ne vždy však tyto členy na počátku znamenají subjektivní slovosled.

Důležitou roli mají v celkové analýze titulky, které výsledky značně ovlivňují. V této souvislosti se zabýváme zejména větami typu uvedení na scénu, které ve vztahu k titulku hodnotíme jako věty s dvouvrcholovou strukturou, tedy s rozštěpeným rématem na počátku a na konci. Tento závěr je pak podstatou celé analýzy.